

I N N E H Å L L

Sida 1	Termfrågor i urval
" 5	Gransknings- och utredningsuppdrag
" 9	Nyutkommen litteratur

Termfrågor i urval =====

Ärende

44. klorväte(gas) - väteklorid(gas) väteklorid är den rationella, internationella termen
Trivialnamnet klorväte kan dock alltjämt användas; se TNC 32, 5.1
45. konfiguration, struktur, textur konfiguration, även konformation
eng. configuration, conformation
fr. configuration f, conformation f
ty. Konfiguration f
läge i rummet av atomer eller atomgrupper i en molekyl
struktur
eng. structure
fr. structure f
ty. Struktur f
egenskap innebärande geometrisk anordning av de smådelar, partiklar, varav ett ämne är uppbyggt, t.ex. trådig struktur, porös struktur, makrostruktur och mikrostruktur, kristallstruktur = gitterstruktur (om atomers eller molekylers inordning i ett kristallgitter), molekylstruktur = kemisk struktur (om atomers anordning i en molekyl), atomstruktur (om atomens uppbyggnad av elementarpartiklar), kärnstruktur (om atomkärnans byggnad)

textur

- eng. texture
- fr. texture f
- ty. Textur f

- 1 (huvudbetydelse:) enhetlig orientering i ett partikelaggregat av vissa axlar eller riktningar hos de enskilda partiklarna, t.ex. kristallers geometriska axlar
- 2 knappt märkbar småmönstring hos (målad) yta

46. cistern - tank

cistern

Ordet cistern kan definieras som "stor, ofta sluten vätskebehållare som ej utsätts för annat tryck än det som härrör från vätskans tyngd", t.ex. oljecistern.

tank

I stort sett samma betydelse får tilläggas ordet tank som dock till skillnad från cistern även kan användas om smärre behållare, t.ex. bensintank.

47. lastpall

lastpall

don för transport och förvaring av gods, bestående av underlag av trä e.d. med distansstycken; kan vara endäckad eller tvådäckad

Lastpall med stolpar i hörnen kallas stolplastpall; om lastpall förses med påbyggnad kallas den pallbox.

48. truck

truck

motordrivet, icke rälgående mindre lastfordon för närtransport, ofta försett med anordning för lyft och stapling och för dragning av mindre lastvagnar

49. tvål - såpa

tvål

(i inskränkt bemärkelse:) blandning av natriumsalter av högre fettsyror

såpa

produkt bestående till väsentlig del av kaliumsalter av högre fettsyror

tvål

- eng. soap
- fr. savon m
- ty. Natronseife f,
Kernseife f

såpa

- soft soap
- savon m mou
- Schmierseife f

50. tablå - tabell

tablå

- 1 ibland lämplig synonym till uppställning, t.ex. ekonomisk tablå, som åskådligt visar ett företags ekonomiska resultat
- 2 don eller detalj där i olika fält under vissa betingelser framvisas siffror eller andra tecken, t.ex. siffertablå i mätdon eller i ringledningssystem, lamptablå för personsökning i kontorslokaler e.d.

tabell

uppställning med horisontala rader och vertikala kolumner, bildande med linjer eller enbart med mellanrum markerade rutor, i vilka med siffertal, ord, tecken e.d. ges någon upplysning svarande mot ifrågavarande rads och kolumns rubriker. Den upptill (sällan nedtill) placerade rad som innehåller kolumnrubrikerna kallas tabellhuvud, och den till vänster (ibland till höger) placerade kolumn som innehåller radrubrikerna kan kallas förkolumn eller ingångskolumn

Exempel: tågtidtabell med rader för olika stationer, angivna i förkolumn, och kolumner för olika tåg, angivna i tabellhuvud, och med klockslag i rutorna. I sin enklaste form har tabellen endast en rad eller endast en kolumn.

51. kapsel - hölje

kapsel

förvaringshylsa eller annat fodral som i allmänhet helt och tämligen tätt omsluter innehållet, t.ex. medicinkapsel, pappkapsel för rullade ritningar

hölje

något som omhöljer, inhöljer eller överhöljer, t.ex. täcke, hylsa, skal

52. rits - ritsdon

rits

på arbetsstycke inristad linje till ledning vid bearbetning

ritsdon

don för ritsning av arbetsstycke, t.ex. ritskubb, ritsmall, ritsnål

53. rost - röta

rost

järnoxidhydrater bildade vid korrosion av stål och järn

röta

förstörelse av organiskt material genom angrepp av rötsvamp

54. vitkokning vitkokning
metod att förtenna (smärre) föremål av mässing genom att nedsänka dem i en kokhet lösning av alun, koksalt och vinsten med tillsats av metalliskt tenn i finfördelad form

55. ekofritt rum - ekofritt rum
döddämpat rum - eng. anechoic room; dead room (USA)
tyst rum fr. salle f sourde
ty. schallschluckender Raum m
rum avsett att efterbilda de akustiska förhållandena i fritt ljudfält
(ur SEN 011501 Akustisk ordlista)

56. dispergeringsgrad dispersitet, även disperger(ings)grad
eng. dispersity, degree of dispersion,
fineness of grind
fr. degré m de dispersion
ty. Dispersität f, Dispersionsgrad m,
Dispergierungsgrad m
mått på storleken av de dispergerade partiklarna eller vätskedropparna i en dispersion

68. Ekofritt rum

69. Ekofritt rum

70. Ekofritt rum

71. Ekofritt rum

72. Ekofritt rum

73. Ekofritt rum

Katalyser

74. Katalyser

75. Katalyser

76. Katalyser

Gransknings- och utredningsuppdrag

Byggstandardiseringen

- 57. SIS 05 01 04 Industriebyggnader
Horisontella preferensmått för stommen
- 58. SIS 02 48 20 Bestämning av byggnadsdelars motståndsförmåga mot brand
- 59. SIS 05 01 10 Användning av toleranser i byggnadsindustrin
- 60. SIS 22 81 02 Lättbetongprodukter. Mätdon och mätmetoder
- 61. SIS 81 81 10 Fönster och fönsterdörrar, utåtgående
SIS 81 81 11 Fönster och fönsterdörrar, inåtgående
- 62. SIS 82 20 01 Sanitetsporlin. Kvalitet och provning
SIS 82 20 02 Sanitetsgods. Inspektionsregler
- 63. SIS 91 14 02 Schakt för personhissar och möbelhiss
- 64. SIS 82 30 10, 82 30 20-23, 82 30 30-32, 82 30 40 Diskbänksbeslag
SIS 83 41 26-27 Skåpsnickerier
- 65. SIS 23 48 01 Spånskivor
- 66. SIS 05 03 21 Taklutningar
- 67. SIS 81 32 01-03 Trapplöp
SIS 91 11 01 Trapphus. Nomenklatur
SIS 91 11 11, 91 11 21-23 Trapphus

Nämnden för Egenskapsredovisning inom Byggfacket

- 68. ER-projekt nr 14 Tryckimpregnerat virke
ER-projekt nr 65 Träskyddsmedel
- 69. ER-projekt nr 15 Murblock av lättbetong
ER-projekt nr 19 Element av lättbetong
- 70. ER-projekt nr 41 Betongplattor för beläggning utomhus
- 71. ER-projekt nr 18 Cellplast
- 72. ER-projekt nr 30 Gipsskivor
- 73. ER-projekt nr 52 Fönster och fönsterdörrar

Metallnormcentralen

- 74. Nr 145 Reviderad norm för hårdhetsprovning enligt Brinell
- 75. Nr 146 Reviderade normer för vinkelstång m.m.
- 76. Nr 147 Reviderade normer för rundstång och kvadratstång av stål

- 77. Nr 148 Spänningsprovning av mässing
- 78. Nr 151 Ny norm för gjutstål
- 79. Nr 152 Ny dimensions- och toleransnorm för plattstång av verktygsstål förarbetad för slipade plattor
- 80. Nr 153 Nya normer för kallvalsad tunnplåt

Svenska Elektriska Kommissionen

- 81. SEN 01 03 45 Magnetiska oxidmaterial
Indelning samt termer och definitioner
- 82. SEN 01 26 55 Halvledarteknik. Bokstavsbezeichnungar
- 83. SEN 24 09 51 Band av koppar för lindningsändamål
- 84. SEN 24 14 07 Korttidsström för PVC-isolerad, PVC-mantlad, skärmd kabel samt för pappersisolerad, blymantlad kabel
- 85. SEN 24 14 11 Kraftkablar. PVC-isolerad, PVC-mantlad och skärmd kabel med innerledare av aluminium och koncentrisk ledare av koppar. Typ AKKJ. Märkspänning 1 kV
- 86. SEN 24 14 12 Kraftkablar. PVC-isolerad, PVC-mantlad och skärmd kabel med innerledare av aluminium och skärm av koppar Typ AKKJ. Märkspänning 10 kV
- 87. SEN 43 02 01 Metalliska rörvägledare. Allmänna bestämmelser och mätmetoder

Sveriges Mekanförbunds Standardcentral

- 88. Remiss 765 Rörflänsförband med O-ringstättning för svetsanslutning
- 89. Remiss 768 Remmar och remskivor
- 90. Remiss 769 Skruvar och muttrar. Metriska gängor M
Övergång mellan skruvhuvud och skruvstam
- 91. Remiss 772 Kättingar och schacklar
- 92. Remiss 773 Armatyr av gjutjärn
- 93. Remiss 774 Kylar och frysar för hushållsbruk
- 94. Remiss 775 Kylar och frysar för hushållsbruk
Provning av hållfasthet hos hyllor
- 95. Remiss 776 Hjul för rälsgående transportvagnar
- 96. Remiss 777 Truckar och lyftvagnar
Terminologi, klassificering, instruktion för truckförare
- 97. Remiss 778 Skruvar och muttrar - ISO metriska gängor
Skruvlängder, gänglängder, försänkningar, planingar, toleranser

- 98. Remiss 779 Brandmateriel. Tryckslangar
- 99. Remiss 781 Pressverktyg. Slipade rektangulära plattor
- 100. Remiss 782 Stödringar för O-ringar
- 101. Remiss 784 Truckar och lyftvagnar. Truckchassier med motorer och lyftanordningar. Manöverorgan för truckar. Batterispänningar för eltruckar
- 102. Remiss 785 Brandmateriel. Vinkelventil 32. Brandpostflagga
- 103. Remiss 786 Remmar och remskivor. Ritningsdata för kilremsskivor
- 104. Remiss 787 Plaströr. Tryckrör
- 105. Remiss 788 Plaströr. Avloppsrör och rördelar av styv PVC
- 106. Remiss 789 Kugg- och snäckväxlar. Geometriska dimensionsberäkningar
- 107. Remiss 790 Verktygskonor
- 108. Remiss 791 Spindelnosar och infästningskonor för fräsmaskiner

Sveriges Standardiseringskommission

- 109. Remiss T 147 - SIS 61 51 51 Valsar för offsetpressar
- 110. Remiss T 152 - SIS 84 21 01 Containers
84 21 02 Containers. Provning
84 21 03 Containers. Märkning
- 111. Remiss T 153 - SIS 84 23 01 Varubackar
84 23 02 Transportlådor
84 20 12 Rullpall
- 112. Remiss T 154 - SIS 60 20 01 Formatserier A-G
- 113. Remiss T 157 - SIS 03 15 10 Varselmärkning
03 12 10 Bildsymboler för märkning
- 114. Remiss T 158 - SIS 57 41 21 Oljebrännare
- 115. Remiss T 159 - SIS 01 11 05 Ordlistor
- 116. SIS 01 41 41 Avrundning av siffertal
- 117. Förhandsremiss - nomenklatur inom reprografiområdet
- 118. SIS 15 51 40 Bestämning av bly i motorbränslen
- 119. SIS 16 68 11 Formaldehydplast (acetalplast). Sprutmassor
16 68 20 Formaldehydplastsprutmassor (acetalplastsprutmassor)
Allmänna upplysningar
16 85 02 Kopparfolierade laminat
16 85 51 Rundstång och runda rör av fenolplastlaminat

Textilrådets Standardiseringsutredning

120. Förslag till standardblad
nr 101 A Fiberanalyser. Allmänna anvisningar till ISO-metoder
101 B Kvantitativ bestämning av halten acetatfibrer i binära blandningar med vissa andra fiberslag
101 C Kvantitativ bestämning av halten proteinfibrer
101 D Kvantitativ bestämning av halten polyamidfibrer

Varudeklarationsnämnden

121. VDN Varudeklaration för motorsågar
122. VDN 4508 Bandspelare
123. Varudeklaration för arbets- och fritidskläder
124. VDN 1036 Glasspulver och glassmassa
125. VDN Omarbetad norm för grönsaker och rotfrukter
126. VDN 1052 Stuvningar
127. VDN 1011 Välling och tillägg

Varvsindustrins Standardcentral, Göteborg

128. VIS 222 Sanitära avloppssystem
VIS 235 Barriärer i maskinrum
VIS 243 Landanslutningar, last- och bunkeroljeledning
129. VIS 249 Barriärer på däck
130. Förslag 268-290 Fönster
291-306 Manöverdetaljer för ventiler
307-311 Propelleraxlar, kilar, kilspår, ändavslutning
312-313 Sexkantstång
131. VIS 314 Gjutjärn, gråjärn
132. VIS 316-321 Gjutna formrör
322-330, 332 Manhålsluckor
331 Alarm-, varnings- och indikeringssignaler
333 Spygatt, utvändigt

Nyutkommen litteratur

Två böcker av intresse även för läsare av TNC-Aktuellt har nyligen utkommit.

Svensk handordbok

Utgiven av Nämnden för svensk språkvård under redaktion av Ture Johannisson och K G Ljunggren. Sthlm 1966. 891 s.

Handboken, som är avsedd att vara ett komplement till Svenska Akademiens ordlista, upplyser om ordens konstruktioner, dvs. sättet att förbinda dem med andra ord till större enheter, och om svensk fraseologi, dvs. vårt språks förråd av mer eller mindre stående uttryck och fasta vändningar.

Professor Ture Johannisson är professor i nordiska språk vid Göteborgs universitet och sedan år 1955 medlem av Svenska Akademien. Professor K G Ljunggren är professor i svenska språket vid Lunds universitet. De har båda uppdrag som vice ordförande i Nämnden för svensk språkvård; Johannisson är sedan representantförsamlingens vårsammanträde ordförande i TNCs styrelse.

Gösta Bergman: Ord med historia

Sthlm 1966. 227 s.

Professor Gösta Bergman har här samlat artiklar (sammanlagt 370) om ord och ordpar i kulturhistoriskt perspektiv. Orden får sin etymologiska bakgrund belyst i en kåserande framställning. Även ord med tekniskt och naturvetenskapligt innehåll behandlas; exempel härpå är betong, charge, gas, helikopter, jordmån, morän, siffra, spröd, tegel, tjära.

Författaren som var sekreterare i Nämnden för svensk språkvård under åren 1944-1961 är TNCs av Svenska Akademien utsedde språklige rådgivare sedan år 1945.